

امام حسن(ع) در دستگیری از بیچارگان و درماندگان زبازند خاص و عام بود/ سبط اکبر نبوی

حضرت مجتبی(ع) در طول عمر خود دو بار تمام اموال و دارایی خود را در راه خدا خرج کرد و سه بار ثروت خود را به دو نیم تقسیم کرده و نصف آن را برای خود نگهداشت و نصف دیگر را در راه خدا بخشید. به خاطر این خصوصیات است که به کریم اهل بیت(ع) مشهور شدند.

حضرت مجتبی(ع) در طول عمر خود دو بار تمام اموال و دارایی خود را در راه خدا خرج کرد و سه بار ثروت خود را به دو نیم تقسیم کرده و نصف آن را برای خود نگهداشت و نصف دیگر را در راه خدا بخشید. به خاطر این خصوصیات است که به کریم اهل بیت(ع) مشهور شدند.

نیمه رمضان سوم ه.ق (به روایتی سال دوم) مدینه منوره به قدوم مولودی جشن گرفت که سبط اکبر نبوی بود. گویند نوه ها مغز بادام و برای پدر بزرگها و مادر بزرگها بسیار شیرین هستند. نخستین مولود مبارک و پرمیمنت از خاندان ولایت و اولین معصوم از والدینی معصوم، چشم به جهان گشوده بود. وقتی رسول گرامی اسلام (ص) این خبر را شنیدند، به خانه علی(ع) و زهرا(س) رفتند، نوزاد را با تمام مهربانی و خوشحالی به آغوش گرفتند. به گوش راست او اذان و به گوش چپش اقامه گفتند و بعد از انجام سایر سنتهای اسلامی برای این نوزاد مبارک او را «حسن» نامیدند که پیغامی الهی بود، چنین نامی در طوایف عرب تا به آن روز سابقه نداشت نخستین بار بود که نام «حسن» را بر نوزادی می گذاشتند.

پیامبر(ص) علاقه و محبت خاصی به حسن و حسین(علیهما السلام) داشت. امام حسن(ع) مدت هفت سال در دامن پرفیض رسول خدا(ص) از چشمه های زلال نبوت بهره برد. وحی الهی فکر و اندیشه او را شکل داد و اعماق جاننش را جهت بهره دهی به اسلام و مسلمانان آماده ساخت.

مردم بارها شاهد ابراز محبت و علاقه ای رفتاری و گفتاری پیامبر(ص) به حسن و حسین(علیهما السلام) بود. پیامبر همواره می فرمود: «حسن و حسین فرزندان من هستند» این فرموده پیامبر (ص) سخن عادی و معمولی نبود، بلکه اصرار و تأکید بر امامت و ولایت آنها بعد از خودش و جلو گیری از برخی تبلیغات ناروا بود. در سیره عملی و رفتاری پیامبر(ص) نیز تکریم و محبت به حسن و حسین(علیهما السلام) مشاهده می شود حضور حسن و حسین(علیهما السلام) در مباحله و تعبیر به «ابنائنا» در آیه مباحله از طرف پیامبر(ص) گواه دیگری بر توجه خاص آن حضرت به آن دو امام بزرگوار است.

در جای دیگر رسول خدا(ص) فرمود: «الحسن والحسین امامان قاما او قعدا: حسن و حسین امام هستند خواه برخیزند و خواه بنشینند» (شیخ مفید، ارشاد، ص 220) کنیه آن حضرت، ابومحمد و القاب ایشان، تقی، زکی و السبط است.

امام حسن(ع) سی سال در کنار پدر بزرگوارش امیرالمؤمنین(ع) حضور داشت و از ولایت دفاع کرد. از جمله در جنگ جمل در رکاب پدر در خط مقدم نبرد و مبارزه قرار داشت و بر قلب سپاه دشمن حمله می کرد. در جنگ صفین نیز نقش ممتازی در جمع آوری سپاه و... داشت. بعد از شهادت امام علی(ع)، ولایت و امامت مسلمین به عهده آن حضرت گذاشته شد، مردم کوفه، عراق، حجاز، مدائن، و یمن همگی، جز معاویه با او بیعت نمودند. بعد از عهده دار شدن مقام امامت و ولایت بر مسلمین، همچون پدر بزرگوارش امیر مؤمنان در اجرای عدالت ذره ای کوتاهی نمی کرد. کسانی که در اطراف او بودند از یک طرف اجرای عدالت بر آنان بسیار سنگین بود از طرف دیگر حيله ها و فریب کاری های خائنانه ای معاویه و تبلیغات دستگاه او، روز به روز عرصه را بر امام تنگ می کرد کار به جای رسید که امام حسن مجتبی(ع) مجبور شد با معاویه پیمان صلح امضاء کند.

پس از صلح با معاویه امام حسن مجتبی(ع) از کوفه به مدینه بازگشتند و به ارشاد، هدایت و امامت جامعه اسلامی پرداختند. آن حضرت درباره صلح به معاویه فرموده اند: «سوگند به خدا، من حکومت و خلافت را تسلیم معاویه نکردم، مگر بدان سبب که یارانی برای نبرد با او نیافتم. چنانچه همراهانی می داشتم، شب و روز با وی(معاویه) جنگ می کردم و (آنقدر) به نبرد علیه او ادامه می دادم تا خداوند بین ما حکم کند. (علامه مجلسی، بحارالانوار، ج 44، ص 147)

امام حسن(ع) نه تنها از نظر علم، تقوی، زهد و عبادت، مقامی برگزیده و ممتاز داشت، بلکه از لحاظ بذل و بخشش و دستگیری از بیچارگان و درماندگان نیز در عصر خود زبازند خاص و عام بود. وجود گرامی آن حضرت آرام بخش دل های دردمند، پناهگاه مستمندان و تهیدستان و نقطه امید درماندگان بود. هیچ فقری از در خانه آن حضرت دست خالی بر نمی گشت. هیچ آزرده دلی شرح پریشانی خود را نزد آن بزرگوار بازگو نمی کرد، جز آنکه مرهمی بر دل آزرده او نهاده می شد. گاه پیش از آنکه مستمندی اظهار احتیاج کند و عرق شرم بریزد، احتیاج او را برطرف می ساخت و اجازه نمی داد رنج و مذلت سؤال را بر خود هموار سازد!

سیوطی در تاریخ خود می نویسد: حسن بن علی، دارای امتیازات اخلاقی و فضائل انسانی فراوان بود، او شخصیتی بزرگوار، بردبار، باوقار، متین، سخی و بخشنده، و مورد ستایش مردم بود. مورخان و دانشمندان در شرح زندگانی پرافتخار آن حضرت، بخشش بی سابقه و انفاق بسیار بزرگ و بی نظیر ثبت کرده اند که در تاریخچه زندگانی هیچ کدام از بزرگان به چشم نمی خورد و نشانه دیگری از عظمت نفس و بی اعتنائی آن حضرت به مظاهر فریبنده دنیاست.

نوشته اند: حضرت مجتبی(ع) در طول عمر خود دو بار تمام اموال و دارایی خود را در راه خدا خرج کرد و سه بار ثروت خود را به

دو نیم تقسیم کرده و نصف آن را برای خود نگهداشت و نصف دیگر را در راه خدا بخشید. به خاطر این خصوصیات است که به کریم اهل بیت(ع) مشهور شدند.

امام حسن(ع) بعد از 10 سال امامت با نقشه شوم و خائنه ای معاویه به وسیله همسرش «جعه» دختر اشعث در سن 48 سالگی با زهر به شهادت رسید و امت اسلامی از فیض او محروم گردید در اوج مظلومیت در قبرستان بقیع به خاک سپرده شد.*

*نویسنده: سیدعظیم اسماعیل زاده